

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

Neuvoston päätelmät kulttuuriperinnön osallistavasta hallinnasta

(2014/C 463/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,

PALAUTTAEN MIELEEN

1. kulttuurialan yhteishallinnasta 26. marraskuuta 2012 annetut neuvoston päätelmät ⁽¹⁾, joissa korostetaan, että kulttuurialan yhteishallinnasta on tärkeää tehdä avoimempaa, osallistavampaa, tehokkaampaa ja johdonmukaisempaa, ja kehoitetaan jäsenvaltioita edistämään osallistavan lähestymistavan soveltamista kulttuurialan poliittisessa päätöksenteossa;
2. kulttuuriperinnöstä Euroopan kestävän kehityksen strategisena voimavarana 21. toukokuuta 2014 annetut neuvoston päätelmät ⁽²⁾, joissa todetaan, että kulttuuriperinnöllä on monialaista poliittista merkitystä ja erityinen rooli älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua koskevien Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamisessa, ja kehoitetaan jäsenvaltioita edistämään pitkän aikavälin kulttuuriperintöpolitiikan malleja, jotka perustuvat näyttöön ja ovat yhteiskunta- ja kansalaisvetoisia;

PANNEN TYYTYVÄISENÄ MERKILLE

3. komission tiedonannon ”Tavoitteena kulttuuriperintöä koskeva yhdenmety lähestymistapa Euroopassa”, jossa todetaan, että kulttuuriperintö on jaettu voimavara ja yhteinen etu ja että kulttuuriperinnöstä huolehtiminen on siksi yhteisellä vastuulla ⁽³⁾;

OTTAEN HUOMIOON SEURAAVAA:

4. kansainvälisesti tunnustetaan yhä laajemmin, että ihmiskeskeinen kulttuuriperustainen lähestymistapa edistää kestävä kehitystä ja että avoimet, osallistavat ja tietopohjaiset kulttuurinhallintajärjestelmät ovat tärkeitä kaikkien yhteiskunnan jäsenten tarpeista huolehtimiseksi ⁽⁴⁾;
5. Euroopan tasolla sekä kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti tunnustetaan yhä laajemmin kulttuuriperinnön sosiaalinen ulottuvuus ja eri sidosryhmien toiminnan synergian hyödyntämisen merkitys kulttuuriperinnön suojelemissa, kehittämissä ja välittämissä tuleville sukupolville ⁽⁵⁾;
6. paikallislähtöinen ihmiskeskeinen lähestymistapa kulttuuriperintöön on omaksuttu useissa EU:n ohjelmissa, muun muassa Horisontti 2020 -tutkimusohjelmassa ja Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa, joista tuetaan yhteisöllähtöisiä paikallisia kehittämisaloitteita. Tämä lähestymistapa tunnustetaan myös yhteisen ohjelasuunnittelun aloitteissa ”Kulttuuriperintö ja globaalimuutos: uusi haaste Euroopalle”;
7. Euroopan kulttuuripääkaupunkeihin ja Euroopan kulttuuriperintötunnukseen liittyvissä EU:n toimissa sovelletaan osallistavia lähestymistapoja ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ EUVL C 393, 19.12.2012, s. 8.

⁽²⁾ EUVL C 183, 14.6.2014, s. 36.

⁽³⁾ Asiak. 12150/14.

⁽⁴⁾ YK:n konferenssi ”The Future We Want” (Rio de Janeiro, kesäkuu 2012); Unescon kongressi ”Placing Culture at the Heart of Sustainable Development Policies” (Hangzhou, toukokuu 2013); Unescon foorumi ”Culture, Creativity and Sustainable Development. Research, Innovation, Opportunities” (Firenze, lokakuu 2014).

⁽⁵⁾ Euroopan neuvoston puitesopimus kulttuuriperinnön arvosta yhteiskunnalle (Faron sopimus, 2005).

⁽⁶⁾ EUVL L 132, 3.5.2014, s. 1, ja EUVL L 303, 22.11.2011, s. 1.

TODETEN, että kulttuuriperinnön osallistavalla hallinnalla ⁽¹⁾

8. tarjotaan tilaisuuksia lisätä demokraattista osallistumista, kestävyyttä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä vastata nykypäivän sosiaalisiin, poliittisiin ja väestökehityksen haasteisiin;
9. pyritään siihen, että asiaankuuluvat sidosryhmät – viranomaiset ja julkiset elimet, yksityiset toimijat, kansalaisjärjestöt, valtiosta riippumattomat järjestöt, vapaaehtoissektori ja asiasta kiinnostuneet henkilöt – osallistuvat julkisessa toiminnassa aktiivisesti kulttuuriperintöpolitiikkoja ja -ohjelmia koskevaan päätöksentekoon, suunnitteluun, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin, jotta voidaan vahvistaa tilivelvollisuutta ja avoimuutta julkisten varojen käytössä ja lisätä yleisön luottamusta poliittista päätöksentekoa kohtaan;
10. autetaan lisäämään tietoisuutta kulttuuriperinnöstä yhteisenä voimavarana, mikä vähentää väärinkäytön riskiä ja auttaa lisäämään sosiaalisia ja taloudellisia etuja;
11. tuetaan oman aikamme kulttuuri-, taide- ja luovia teoksia, jotka ovat identiteetti- ja arvosidonnaisia ja perustuvat usein perinteiseen tietotaitoon ja ihmisten aineettomaan perintöön ja voivat siksi edustaa tulevien sukupolvien kulttuuriperintöä;
12. autetaan hyödyntämään uusia globalisaation, digitalisoinnin ja uusien teknologioiden mukanaan tuomia mahdollisuuksia muuttaa tapoja, joilla kulttuuriperintöä luodaan, vastaanotetaan ja käytetään.

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA

13. kehittämään monitasoisia monen sidosryhmän hallintakehyksiä, joissa tunnustetaan kulttuuriperintö yhteiseksi voimavaraksi, vahvistamalla paikallisen, alueellisen, kansallisen ja Euroopan tason välisiä yhteyksiä kulttuuriperinnön hallinnassa toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon ottaen, jotta ihmiset voivat hyötyä tästä kaikilla tasoilla;
14. edistämään asiaankuuluvien sidosryhmien mukaantuloa varmistamalla, että ne voivat osallistua päätöksentekoprosessin kaikkiin vaiheisiin;
15. edistämään hallintakehyksiä, joissa tunnustetaan aineellisen, aineettoman ja digitaaliseen kulttuuriperinnön välisen vuorovaikutuksen merkitys ja joissa käsitellään, kunnioitetaan ja vahvistetaan tämän perinnön sosiaalisia, kulttuurisia, symbolisia, taloudellisia ja ympäristöarvoja;
16. edistämään hallintakehyksiä, jotka helpottavat monialaisten politiikkojen täytäntöönpanoa ja joiden ansiosta kulttuuriperintö voi tukea politiikan eri alojen tavoitteita, älykäs, kestävä ja osallistava kasvu mukaan lukien;
17. kehittämään synergiaa kestävä matkailun strategioiden ja paikallisten kulttuuri- ja luovien alojen välillä, myös edistämällä hallintakehyksiä, joihin osallistuu aktiivisesti paikallisia ihmisiä, jotta voidaan tukea kestävä laadukkaan kulttuurimatkailun tarjontaa ja kaupunki- ja maaseutualueiden elpymistä ja samalla ylläpitää kulttuuriperinnön arvoa, suojella sen koskemattomuutta sekä tasapainottaa kansalaisten taloudellisten mahdollisuuksien ja hyvinvoinnin suhdetta;
18. käyttämään asianmukaisesti EU:n ja kansallista rahoitusta näihin tarkoituksiin;

KEHOTTA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTUUKSIENSA PUITTEISSA JA TOISSIJAISUUSPERIAATE ASIANMUKAISESTI HUOMIOON OTTAEN

19. tekemään yhteistyötä kulttuuriperinnön osallistavaan hallintaan liittyvissä kysymyksissä muun muassa kulttuurialan työsuunnitelman 2015–2018 ⁽²⁾ puitteissa, jotta määriteltäisiin parhaat käytännöt ja levitetäisiin niitä ja parannettaisiin kulttuuriperintöalan valmiuksia käsitellä näitä kysymyksiä tehokkaasti;
20. edistämään perinteisten taitojen ja tietämyksen siirtoa sukupolvelta toiselle sekä niiden innovatiivista soveltamista ja hedelmällistä vuorovaikutusta tieteellisen ja teknologisen kehityksen avulla;
21. käyttämään digitaalisia keinoja, joilla parannetaan kaikkien sosiaalisten ryhmien mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön ja osallistua sen hallintaan;
22. tutkimaan virtuaaliyhteisöjen merkitystä kulttuuriperintöpolitiikkojen kehittämisessä ja täytäntöönpanossa, kulttuuriperinnön hallinnan tukemisessa, tietämyksen kehittämisessä ja rahoituksessa (esim. joukkoistamisen ja joukkorahoituksen avulla);

⁽¹⁾ Kulttuuriperintö on aineellista, aineetonta ja digitaalista, kuten neuvosto määritteli 21. toukokuuta 2014 antamissaan päätelmissä.

⁽²⁾ EUVL C 463, 23.12.2014, s. 4.

23. edistymään konkreettisesti Euroopean hallinnossa ⁽¹⁾, jotta taataan sen pitkäaikainen kestävyys ja sen kehittyminen kulttuuriperintöjohtoisena hankkeena sekä helpotetaan sen yhdistämistä koulutukseen, kulttuurimatkailuun ja muihin aloihin; edistämään tarvittaessa digitaalisen kulttuuriperinnön sisällön uudelleenkäyttöä kulttuurien monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja kulttuuriperintötietämyksen käytön kannustamiseksi nykypäivän taiteellisessa ilmaisussa ja kulttuuri- ja luovilla aloilla;
24. edistämään kansalaisten osallistumista Euroopan kaupunkien älykkään kehittämisen malliin, johon kulttuuriperintö aktiivisesti sisällytetään, jotta näin myötävaikutettaisiin Euroopan kaupunkien innovointiin ja elvyttämiseen, mikä merkitsee niiden verkottamista asiaankuuluvien kohteiden ja alueiden kanssa, niiden vetovoiman lisäämistä sekä investointien, uuden taloudellisen toiminnan ja yritysten houkuttelemista;
25. toteuttamaan jatkotoimia komission tiedonannon ”Tavoitteena kulttuuriperintöä koskeva yhdenmety lähestymistapa Euroopassa” pohjalta, jotta voitaisiin tehdä yhteistyötä kattavan eurooppalaisen kulttuuriperintöstrategian laatimisessa;
26. vahvistamaan yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen kuten Euroopan neuvoston ja Unescon kanssa osallistavan lähestymistavan edistämiseksi kulttuuriperinnön hallinnassa;

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

27. edistämään näyttöön perustuvaa tutkimusta osallistavien lähestymistapojen vaikutuksista kulttuuriperintöalan politiikkoihin ja hallintaan, mikä tukisi kulttuuriperintöä koskevien strategisten lähestymistapojen kehittämistä;
28. jatkamaan vuoropuhelua kansalaisjärjestöjen ja -foorumien kanssa kulttuuriperintöön liittyvillä poliittisella päätöksenteon aloilla ja harkitsemaan ehdotuksen esittämistä kulttuuriperinnön eurooppalaisesta teemavuodesta.

⁽¹⁾ Kuten kulttuuriaineiston digitoinnista ja sähköisestä saatavuudesta sekä digitaalisesta säilyttämisestä 10. toukokuuta 2012 annetuissa neuvoston päätelmissä todetaan (EUVL C 169, 15.6.2012, s. 5).